

WSTĘP

Artykuły naukowe zamieszczone w zeszycie nr 1/2019 są zróżnicowane pod względem problematyki badawczej. Ich Autorzy, pracownicy pięciu ośrodków akademickich (jednego zagranicznego i czterech krajowych), prezentują wyniki badań nad językiem artystycznym tekstów o tematyce religijnej, językiem religijnym oraz komunikacją społeczności ewangelickiej. Jeden z tekstów odnosi się do problemów dydaktyki języka kaszubskiego, kolejny zaś do stereotypu dobrego wychowania oraz dobrze wychowanego dziecka.

* * *

Osobliwościom języka (wybrane cechy fonetyczne, morfologiczne, syntaktyczne oraz leksyka) opowieści pasyjnej o charakterze apokryfu, będącej pierwszym przekładem łacińskiego dzieła *Passio Christi* na język starobiałoruski, jest poświęcony tekst autorstwa Olgi Pańkowej i Eugeniusza Pańkowa (Grodno, Białoruś). Badacze wykazali podobieństwa języka tego tekstu w zakresie leksyki i słowotwórstwa odnoszące się do systemów dwóch języków: polskiego i białoruskiego.

Treść telegramu Ojca Świętego Jana Pawła II, skierowanego do metropolity poznańskiego po śmierci wybitnego współczesnego pisarza Romana Brandstaettera, jest przedmiotem omówienia Anastazji Seul (UZ). Pokazuje ona, jak papież wysoko – ze względu na walory humanistyczne spełniające zasadę retoryki starożytnej „pouczać, wzruszać i zachwycać” – ocenił Jego twórczość literacką ukształtowaną przez znajomość Tradycji, ojczyzny Chrystusa i przynależność do narodu wybranego, którego ojczyzną była Biblia. Ten niezwykły Człowiek, *homo peregrinus*, „szukał dla siebie miejsca w Kościele, w literaturze, w środowisku, w świecie”.

Problemy kreacji artystycznej szlachcianki Agnes Anney, bohaterki („obcym – innej, sobie – obcej”) mało znanej powieści popularnej *Wiry* Henryka Sienkiewicza, będącej zapisem reakcji szlachty na wybuch rewolucji 1905 roku, pokazuje Katarzyna Mróz (UG).

Monika Kulesza (KUL) charakteryzuje Juliusza Słowackiego jako czytelnika Pisma Świętego. Medytacje tej Księgi przez wybitnego polskiego romantycznego poetę i dramaturga, która była dla romantyków „ideałem książki w ogóle”, są przykładem transpozycji jego doświadczenia życiowego na formy literackie w postaci parafrazy psalmów.

Maria Olszewska (UW) kreśli portret św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu (974–1009), benedyktyńskiego mnicha, cesarskiego kapelana, misjonarza, męczennika i świętego Kościoła katolickiego, powiernika Ottona III, bohatera opowieści o charakterze legendy hagiograficznej *Jest tu chłopiec*, napisanej przez Annę Lisowską-Niepokólczycką.

Miejsce dialogu w komunikacji religijnej społeczności ewangelikalnych na przykładzie Kościoła baptystycznego pokazuje Magdalena Grabowska (UG). Uwzględnia ona różne czynniki dialogiczności w komunikacji ewangelikalnej (dialog w akcie religijnym, kryteria i zakresy dialogiczności, ograniczenia w postawie dialogiczności).

Próbę przełamania stereotypu dobrego wychowania oraz dobrze wychowanego dziecka, pełnoprawnego obywatela, w kilku wybranych reklamach społecznych pokazuje Ewa Lubiszewska (UG). Są to teksty wykorzystujące różne strategie językowe, realizujące funkcję edukacyjno-perswazyjną, których zadaniem jest zmiana postaw społecznych wobec niektórych środków wychowawczych takich, jak np. bicie czy „zimny chów”.

Artykuł *Status „wyjścia w teren” w dydaktyce języka kaszubskiego* Justyny Pomierskiej (UG) dotyczy roli i wartości Miejsca i Ludzi w poznawaniu przez uczniów języka i kultury regionu kaszubskiego. Język jest zawsze związany z Miejscem i człowiekiem mówiącym – *homo loquens*. Propozycje autorskich inicjatyw skierowanych do uczniów (warsztaty terenowe, wizyty studyjne, wyjazdy z uczniami do instytucji kultury na Kaszubach) są godne polecenia w edukacji szkolnej.

Stanisław Cygan
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach